СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLII. Ч. 99. Джерзи Сити, Н. Дж., субота, 28 квітня, 1934. VOL. XLII. No. 99. Jersey City, N. J., Saturday, April 28, 1934. THREE CENTS.

ПРИВЕРТАЮТЬ ПОСТЕПЕННО ДАВНЮ ЗАПЛАТУ ЗАЛІЗНИЧНИКАМ

ВАШИНГТОН. — Щоб запевнити собі спокій на залізницях, залізничі підприємства згодилися з представниками залізничих робітників постепенно привертати давню заплату.

За новим контрактом, давня заплата, з котрої тепер обривається 10 процентів, має бути привернена в цей спосіб, що між 1 липня та 31 грудня 1934 року мається привернути пілтретя проценту старої знижки, другу рату пілтретя проценту дня 1 січня 1935, а решту, себто 5 процентів, дня 1 квітня 1935 року.

Ця пропозиція обнялаб який міліон залізничих робітників. Плян обовязує 21 робітничих юній. Президент Рузвелт та залізничий координатор Джордж Істмен витають плян як важний крок для відбудови краю.

СЛІДСТВО НАД ПОЛОЖЕННЯМ ЗАЛІЗНИЧИХ РОБІТНИКІВ.

ВАШИНГТОН. — Департамент Праці й 18 залізничих юній викінчили свій розслід над положенням залізничих робітників у часі кризи.

Розслід розкрив тяжкий стан робітників. Кріза змела назагал усі ощадности та обнижила життєву стопу. Багато робітників здеградовано з їх попередніх становищ. Багато родин не мають досить поживи, а інші не мають ніякої розривки.

УРЯД ЗА СКРІПЛЕННЯ КАМПАНІЇ ПРОТИ ЗЛОЧИНІВ.

ВАШИНГТОН. — Уряд напирає на скоре ухвалення законів, які уповноважнюють федеральний уряд до активнішої кампанії проти повені злочинів.

Судовий комітет палати послів конгресу вже викінчує свої дебати над проектом такого закона, а комітет сенату вже навіть ухвалив проект закона. Особливо строго думає уряд виступити проти викрадачів осіб. Департамент війни предложив конгресови факти про можливість уживання военних літаків для боротьби проти злочинців.

ЗАКИДАЮТЬ ЛІКАРЕВИ ПОМІЧ ДЛЯ ДИЛИНДЖЕРА.

СТ. ПОЛ. — Міського лікаря д-ра Мортенсена припинено в урядуванні за те, що він подав поліції вістки про те, що за три останні тижні два рази давав лікарську пораду бандитови Дилинджерови та його адютантови, Гемилтонови.

Бандити лікувалися від пострілів. Видно, що їх ранено підчас стрілянини з поліцією. Лікар борониться тим, що ніякий закон не обовязує його доносити поліції про лікування пострілових ран.

НОВЕ СЕНЗАЦІЙНЕ ВИКРАДЕННЯ ДИТИНИ.

ТОКСОН (Аризона). — Звідси викрадено Джун Роблес, 6-літню дочку визначної мексиканської родини. Бандити дали родичам до зрозуміння, що вони вернуть дитину по заплаченню викупу в сумі 15,000 долярів.

Викрадення дитини викликало загальне обурення. Нагайно зорганізувалася приватна погоня за бандитами. Коло тисячки осіб бере в цій погоні участь. На випадок спіймання злочинців юрба грозить їм лінчем. У погоні беруть участь багато кавбоїв. Взято до помочи навіть літаки.

Бостонські газети подали вістку, що в одному банку знаходяться здепоновані 50,000 долярів, забрані від Линдберґів як окуп за їх дитину. Директори банку заперечують цю вістку.

ЗНАЙШЛИ РАД У ГРОМОВИЦІ.

ВАШИНГТОН. — На річних зборах Американського Географічного Союза прочитали Г. Р. Вейт та А. Г. Мек Ниш відчит, у котрому доказували, що важний для медичних досвідів первень рад паде на землю в часі громової бурі. Цей рад потім підноситься на повітряних струях зі землі назад в повітря, а з часом знов паде на землю з громовицею.

ЦІКАВЕ МАРНОТРАВСТВО.

ВАШИНГТОН. — Д-р Б. Ф. Дж. Шонленд, директор електричного інституту в Йоганесбургу, в південній Африці, прочитав тут на зборах Американського Метеорольоґічного Товариства відчит про можливість уживання електричної сили в повітрю. Прелеґент доказував слухачам, що кождого року для людей пропадає величезна маса електричної сили в повітрю. Прелеґент обчислив цю масу на біліон кільоватів.

МІЛІОНИ НА ФАХОВУ ОСВІТУ.

ВАШИНГТОН. — Палата послів ухвалила видавати три роки по три міліони долярів річно на попертя фахової освіти.

Гроші мають бути розділені по рівній части на освіту в рільництві, в домашній господарці та в промислах.

Де Пріст, конгресмен-Мурин, добився, щоби гроші розділено по половині на білих і чорних, але його внесення перепало.

Сенат іще про цей закон не заявлявся.

НАЦІ НЕ БЕРУТЬСЯ ПЛАТИТИ.

Німецький уряд дає до пізнання німецьким заграничним вірителям, що Німеччина не буде сплачувати довгів, якщо та сплата буде перешкодою у переведенні націонал-соціялістичної програми. А в тій програмі ліквідація безробіття стоїть на першім і найважнішім місці.

БОРОТЬБА УРЯДУ ПРОТИ РЕКЕТІРСТВА.

У бруклинському суді будуть судити незадовго 73 особи, обжалувані за участь у широко розгалуженім рекетірстві в місцевім пральнянім промислі. Між обжалованими є багато визначних місцевих громадян.

ПОДІЛ НА ВОЛОСТИ В ЗБОРІВСЬКОМУ ПОВІТІ.

В зборівському повіті мають утворити 7 збірних громад (волостей). До кожної збірної громади придідили 10—13 сільських громад, а до збірної громади Зборів аж 19 громад. Окремий виїмок зробили для збірної громади Озірна, яка сама про себе, без прилучення сумежних громад, має творити збірну громаду. Сільські громади, положені біля Озірної, домагаються прилучення їх до Озірної, а не до інших, далеко дальше від них лежачих громад. Українське населення не вміє собі пояснити причини такого дивного приділу громад.

ЗАТОПЛЕНЕ СТАРИННЕ МІСТО.

З Риму повідомляють, що два італійські летуни, які перелітали недалеко Дієт-ель-Ромі коло Касаблянки, відкрили під водою руїни якоїсь оселі. Як здогадуються італійські археольоґи, є це якась старинна римська оселя, котру наслідком сильного землетрусу залляло море.

ЗЛОДІЙ УБИВ ЛЮДИНУ.

На подвіря господаря Савка на передмісті Городка під Львовом закрався в ночі Владислав Вижденко і пробував красти кури. Коли почав гавкати пес, вийшов на подвіря син господаря, 19-літній Володимир, ковальський помічник, і хотів прогнати злодія. Вижденко стрілив до нього кілька разів з револьвера і положив його трупом. Досвіта арештовано злодія.

ТЕЖ ОФЕРТА!

Кілька днів тому найвища рада мікроскопійної републики Андори дістала від одного фабриканта з Барселони оферту, у якій він зобовязався в заміну за проголошення його королем Андори платити щорічно до каси тієї держави 800,000 пезетів. Найвища рада передискутувала пропозицію і відкинула її з заміткою, що традиції країни святі й непорушні й Андора залишиться на віки републикою.

ТУРКИ МАТИМУТЬ НАЗВИЩА.

Турецький уряд видав закон, силою якого мусить кожний Турок мати назвище. Це назвище переходитиме на його потомків, так, як це є в цілому світі. Досі Турки не мали назвищ і кожний з них називався Мустафа або Гуссейн.

NRA MEMBER U.S. WE DO OUR PART

НЕ ХОТІВ ВЕРНУТИСЯ ДО МОСКВИ.

В Константинополі знайшли в лазничці совітської амбасади неживим їїж секретаря, Мініна. Догадуються, що він, тайний агент ГПУ, наложив на себе руку, не бажаючи вертатись до Москви, куди його відкликали.

МАТИ ГОЛОДУВАЛА, ЩОБИ ДІТИ МАЛИ ЩО ЇСТИ.

33-літня Едіт Гайкл в Гемптид (Англія) мала безробітного чоловіка і 3 дітей. Допомога, яку чоловік діставав, була замала, щоби з неї могла вижити ціла родина. Тому мати сама не доїдала і вдержувала за нужденний гріш чоловіка і дітей, але врешті обезсилала так, що не могла ходити й зробила собі смерть світляним газом. Підчас секції не знайшли в її шлунку ні кришки харчу. Геройська мати голодувала без відома чоловіка, який щойно після її смерти дізнався про все.

СМЕРТЬ ВІД ЗАЧАДЖЕННЯ.

Брати Петро і Андрій Зосики в селі Суличові, дрогичинського пов., на Поліссі, напалили з вечора сильно в печі й положилися спати. Вранці сусідів здивувало, що Зосики не виходять з хати, хоч звичайно вставали вони вдосвіта. Виломивши двері, сусіди побачили жахливу картину: на ліжках лежали обидва брати непритомні. Негайно покликано лікаря і обох перевезли до шпиталя в Дрогичині, де старший, 27-літній Петро, помер тогож дня, а молодшого, 17-літнього Андрія, вдалося вратувати.

КАНАЛ ВОЛГА-ДОН.

Окрема комісія, створена для розроблення проєкту одної з основних робіт 2-гої пятилітки каналу Волга—Дон, передала остаточно цей проект до ком. держ. плянів (Госплян). Як виходило з нього, цей канал, довгий 100 км. і шиоркий 60 м., починатиметься біля Красноармейська (коло Царицина) над Волгою і впадатиме біля міста Калач до Дону. У Красноармейську має бути збудована водна електрівня, що даватиме річно 2.5 міліярда кільоватгодин; друга така електрівня стане натамі біля міста Калач, що теж реґулюватиме воду в Доні та не допустить його до виливу. Канал Волга—Дон вязатиме з собою пять морей: Балтійське, Біле, Чорне, Азівське і Каспійське, а товаровий оборот на ньому проєктують на 5 міл. тон річно, збільшуючи його згодом до 10—12 міл. тон. Крім цього канал звяже водним шляхом Донбас з новими промисловими округами на Уралі.

ТРАГІЧНА ПОЖЕЖА В НАДВІРНЯНЩИНІ.

В селі Журавки, пов. Надвірна, вибухла пожежа в господарській загороді Михайла Висліцького, що охопила нараз усі будинки. Підчас пожежі попеклися сильно Висліцький, його жінка та їхня 8-літня дочка, яка й померла. Батьків у грізному стані відвезли до шпиталю.

МУЖЧИНИ ВЧАТЬСЯ ВАРИТИ.

У фаховій жіночій школі в Берні (Чехословаччина) відчинено окремий відділ, де мужчини можуть навчитися мистецького куховарства. Курс на згаданому відділі триває 2 тижні і після скінчення такий „абсольвент кухар" одержує окремий диплом. І хоч школа є призначена тільки для молодших мужчин, то дивне, що між учнями є багато поважних громадян, а між ними кількох, що мають около 70 літ. Цікаве, як подає один чеський часопис, що всі мужчини вчаться куховарства далеко легче, як жінки.

ДВІ ЖІНКИ ЗГИНУЛИ В ПОЛУМІНІ.

В Камінці Волівській, пов. Рава Руська, 58-літня Марія Мазан і 60-літня Ксеня Балута напалили в печі, щоби приготовити їжу для весільного печива. Обі жінки помучені заснули біля печі. Коло півночі від полумінів займалася хата, а з хати перекинувся вогонь на господарські будинки. Сусіди почали ратувати горючі будинки, але забули про те, що в хаті сплять жінки, які згоріли зовсім. В стайні згорів кінь.

СЛІПИЙ ПРОЗРІВ ЧУЖИМ ОКОМ.

В лондонській очній клініці зроблено цими днями сензаційну операцію. Перший раз вдалося замінити слабу рогівку здоровою в оці одного сліпого мужчини і він після операції прозрів. Мужчина цей має тепер 29 літ, а зір втратив ще малою дитиною після недуги шкарлятини. Рогівку взяли лікарі в одного сліпця, якого очний нерв не працював вже багато літ, так, що він не потребував рогівки. Є це будь-що-будь новий триюмф медицини.

ПРО ЩО ГОВОРЯТЬ ДІВЧАТА.

В англійській пресі появилася дуже цікава статистика, а саме, про що говорять молоді дівчата, які працюють по бюрах, фабриках, крамницях і т. п. Отож зі статистики виходить, що 42 відсотки розмов дівчат це про мужчин і кохання, 27 відсотків про фільми і фільмових артистів, 14 відсотків про скандали і сплетні, 10 відсотків про вбивства і самогубства, а 7 відсотків про важніші випадки та умовини праці. Як бачимо, то молоді дівчата мріють найбільше про кохання та про фільмову карієру.

ФЕНОМЕН ПРИРОДИ.

У варшавській положничій клініці прийшла на світ дитина, що мала шлунок і кишки на зовнішній стороні черевної ями. Лікарі перевели негайно операцію і сподіваються, що той незвичайний феномен природи буде жити.

ЯК У ПОЛЬЩІ „З УРЯДУ" БОРОНЯТЬ УКРАЇНЦІВ

БЕРЕЖАНИ (Західня Україна). — Перед лавою присяглих суддів відбувся політичний процес проти трох Українців з Підгороддя, рогатинського повіту, обвинувачених за приналежність до О. У. Н. Найбільше закидів поробила поліція Василеви Муращикови, літ 18, абсольвентови другої гімназійної кляси. В нього, як твердить поліція, знайдено „вибухові матеріяли" та знимки Біласа і Данилишина. Для оборони Муращика призначив суд адвоката, д-ра Фрідмена. Згаданий адвокат відмовився боронити, подаючи на своє оправдання, що він, „як польський патріот, не може боронити обвинуваченого в злочині державної зради". Суд не узглядний прохання і адвокат Фрідман почав боронити. А як та оборона виглядала, то видно найкраще з такої його промови:

„Ця земля є корінно польська від того часу, коли Болеслав Хоробрий заняв червенські городи. Вправді прийшли сюди якісь Варягоруси, але Болеслав Хоробрий їх прогнав і від тоді ці землі належать до польської держави. В 1918 р. Українці підняли бунт і виявили невдячність у своїх змаганнях. Українці не можуть нарікати на нашу державу, бо дістають усе, нарівні з іншими громадянами, а жертвованого університету не приняли самі. „Організація Українських Націоналістів" є кермована з Берліна. Саботажами і терором бореться вона з польською державою, а її члені представники є звичайними злочинцями. Тільки темнота і забобони кермують українською молоддю в боротьбі з польською державою. Я є з повним респектом перед нашою поліцією, котра ніколи не бє, а боєвики О. У. Н. кидають на неї підлі наклепи згідно з наказом згори".

По тій „обороні" засуджено Василя Муращика на 5 років тюрми та 320 злотих коштів.

МАСОВІ АРЕШТУВАННЯ ЗАЛІЗНИЧНИКІВ НА УКРАЇНІ.

ХАРКІВ.—На приказ Москви переведено „чистку„ на залізницях совітської України і в звязку з тим арештовано в Одесі, Харкові й інших містах коло 400 залізничників, котрих обвинувачують за хабарництво.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ У ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ. — Відбувся другий зїзд Українського Народнього Союза у Франції, на який прибули делегати в ріжних сторін Франції. З нагоди зїзду влаштовано Шевченківське свято та виголошено спеціяльний доклад на тему „Культ героїв". Також уладжено підчас зїзду виставу української преси і книжки. Головою Союзу вибрано генерала Капустянського.

ВБИВАЮТЬ ЧЕКІСТІВ.

ХАРКІВ. — Недалеко Українського Народнього Комісаріяту Просвіти вбито нічю ударом ножа в шию замітнішого члена ГПУ, Яркого, котрий вів слідство в справі харківської военної групи сепаратистів.

БОЛЬШЕВИЦЬКІ ЛАСОЩІ.

ХАРКІВ. — „Вісти" з 3 квітня подають таке:

„На подвірі херсонського консервного заводу імени Сталіна гори сміття, бруд. Тут понад 8,000 діжок помідорів переховується в неймовірно антисанітарних умовах. Діжки позацвітали, помідори псуються. В хлібі, що його випікає луганський хлібозавод, споживач останнім часом знаходить такі речі, як скло, пісок, цвяхи. Такі неподібні явища, на жаль, не поодинокі. І то гірше, що на багатьох підприємствах харчевої промисловости нема рішучої боротьби з ними".

НИЩИТЕЛІ ЛЕМКІВЩИНИ.

КРАКІВ (Польща). — В Кракові посадили до тюрми двох Жидів, Манеса Перля і Герша Гейлоха, за те, що затроювали Лемків у новосандецьким, горлицьким та ясельським повіті „кропкою" (отруя, що зветься в науці етером). Через тих хитрих спекулянтів, що збивали гроші на здоровлю Лемків, попав у біду неодин бідний ґазда, а навіть були випадки попарення та пожежі цілого господарства.

ЯПОНІЯ МОЖЕ ВОЮВАТИ РІК ВЛАСНИМИ СИЛАМИ.

МОСКВА (Росія). — В „Червоній Звізді", офіційльним органі Червоної Армії, поміщено статтю, в якій обговорено евентуальну війну Совітів з Японією. Обчислено, то вона якби Японію відсепаровано від решти світа, то вона може видержати рік війни, опираючись на свої власні засоби. Звертається увагу теж на те, що в Японії надзвичайно високо розвинено хемічну промисловість, а з нею продукцію трійливих газів.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Friday's Issue (with Ukrainian Weekly):		Число з пятниці (з англійською частю):	
One year	$ 2.00	На рік	$ 2.00
Six months	$ 1.25	На пів року	$ 1.25
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

Акдреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

КОЖДИЙ ЗА СЕБЕ

Здається, що навіть у часах найбільших воєнних конфліктів, дійсної війни між державами, не було на міжнароднім полі такої нервової метушні, яка дається завважити тепер, ніби серед мира. Здається, що ще ніколи люди так не побивалися за загальну справу, за загальний мир, як тепер. І ще ніколи не було стільки доброзичливих заяв, стільки договорів, що мають на меті одно: спокій у світі.

Та, не зважаючи на те все, ще ніколи світ у часі мира не був у такій непевности щодо того, що принесе завтра, як у часі, який саме переживаємо. Ще ніколи не вложено в заключувані договори стільки фальшу, що їх вложено тепер. І ще ніколи керманичі держав не дурили себе й інших такими, наприклад, наївностями як теперішніми договорами про ненапад.

Здається, що позабезпечували себе майже всі держави на всі боки проти нападу. Здається, прямо неможливо думати про війну, бо кождий прагне спокою. А це останнє відноситься головно до таких держав, що сперті на диктатурах, для яких кожде потрясення, таке як війна, може принести негайний упадок. Але й там, де при владі демократії, справи не виглядають інакше.

Те все вже тепер стало таким очевидним, що неможливо замкнути очі й не бачити цього, а бачучи те, не витягнути консеквенцій. І їх витягають держави і народи. По всіх тих міжнародніх зближеннях, конференціях і договорах дійшло вкінці до того, що нема сьогодні одної важної справи, щодо якої держави могли би зговоритися. І тому саме, хоч усі позабезпечували себе проти війни і хоч усі вгинаються під тягаром нових податків, годі дійти до якогось порозуміння щодо обмеження світового зброєння. І тому тепер кожда держава, замісць роззброюватися, береться до ще більшого зброєння. Бачимо, що европейські держави й Америка не можуть навіть поставити одного фронту супроти „жовтої" небезпеки, супроти Японії. Не можуть вирішити справи воєнних довгів, валюти, а в першу чергу тарифи. Німеччина вже відгрожується, що готова цілком відмежувати себе від світа й продукувати власними силами і засобами все те, чого Німцям треба. В Анґлії йде рух за затіснення відносин з кольоніями, за створення самовистарчального британського світа. Кождий думає тільки за себе. І ми свідками дивогляду, що в столітті телеґрафу, телефону, радія, залізниць і літаків, себто в світі технічного зближення, на ділі люди і народи чимраз більше ізолюються. Все те носить у собі зародок великих змін, бо так довго остатись не може.

ВЕЛИКОДНІ РОЗДУМУВАННЯ Р. ДМОВСЬКОГО

З нагоди Великодня помістив звісний провідник вшехпольський, а наш завзятий противник, **Роман Дмовський,** в „Ґазеті Варшавскій" статтю п. з. **„Ржечи радосне",** в котрій старається виказати, що, не зважаючи на крізу та інші біди, **Поляки всетаки мають чого тішитися.** І так каже він:

„Чим ми (Поляки) були перед 20-ти роками?

„Народом, засудженим на затрату, запряженим до будування величини Німеччини і Росії, а їх величина і могучість тому так нас приголомшували, бо **ми** самі переважно **вірили в них.** Для внішного світа — ми майже не існували. Одні не знали навіть про наше існування, другі нас знову легковажили, або нами погорджували.

„Та нараз все це заломилося: ми відзискали місце посеред інших народів, а що важніше: ми вирвали від Німців землі, без котрих навіть годі було собі подумати самостійну Польщу. Відбулося це **без великих жертв,** — а шкода, бо були би ми краще вміли оцінити цей великий виграний нами льос.

„Та над цею відбудованою Польщею висіла найбільша небезпека: це, що її в минувшині знищило, і що заповідало поновне знищення Польщі в будуччині, а то **поновна злука Росії з Німеччиною,** звернена проти Польщі. І наша нова історія розпочалася під знаком цеї загрози. Роботу німецьких диплёматів, що продовжувала політику давніх пруських королів, увінчав договір большевиків з Німцями в Рапальо.

А що з цього полишилося сьогодня?

І Німці і ми самі не здавали собі справи з того, що цей, такий многонадійний удар у Польщу — це лише фантазія, що це лише така сліпа робота, котра не здавала собі справи з великих світових переговорів, котрі розпочались не тепер, але ще при кінці минулого століття.

„Уже тоді почала Росія виступати з активної роботи в Европі, відчуваючи, що мусить станути фронтом до Азії. А під цю пору вона, загрожена на сході у своїх найбільше життєвих інтересах — не може навіть мріяти ані тепер, ані завтра про якусь зачіпну політику на заході. І та большевицька Росія боїться Німеччини далеко більше, ніж царська Росія в найгірших навіть часах перед вибухом війни в 1914 р. Самі Німці помогли їй зрозуміти її пляни — зокрема щодо України, а від часу побіди гітлерівців — большевики уважають їх за найзавзятіших ворогів тих основ, на котрих опирається большевицька держава.

„Німці знають уже понад **всякий сумнів, що не можуть** числити на це, що коли би змусили Поляків до війни з ними — то Росія ударить Поляків в плечі, — І це є другий великий льос, який Поляки виграли без всякої заслуги і труду зі своєї сторони".

Дмовський стверджує далі, що вороги Польщі розпадаються через внутрішні причини і також без заслуги з боку Польщі. Також і це не є маловажним, що великі держави не відносяться вже до Поляків так, як до своїх пупілів, вихованців, коби лише це не зробило Поляків занадто зарозумілими.

Внутрішні польські траґедії є почасти наслідком загального перевороту в світі. Але світова катастрофа далеко менше дотикає Поляків ніж великі народи. І каже Дмовський дальше:

„Наші (польські) внутрішні траґедії є по більшій части нашим власним твором. Ми самі їх уладжуємо, та стелимо самі собі ліжко, на котрім так зле спимо.

„Покоління, котре дістало самостійну Польщу, гляділо на неї переважно як теля на нові ворота, або те друге звірятко, котре в ній бачило лише повне корито, хоч і помилялося щодо того.

„Треба однак нових поколінь, котрі би не лише розуміли, що це є власна держава і випливаючі з цього обовязки та відповідальність, але котрі здавали би собі справу з теперішної великої історичної доби, з перевороту, що власне виказується і в цілім світі і в Польщі, і знали, що тепер треба людей нового ґатунку, кріпких і відважних характерів і умів, спосібних до великих зусиль, до праці над собою і до боротьби з противностями і перешкодами. Треба людей, котрі не ждуть, щоби сама доля без їх праці принесла їм готове".

———o———

Ось що пише один з творців теперішньої Польщі, Р. Дмовський, про це, яких людей треба тій державі, котра вже є, і котрої існування обезпечене цілою низкою міжнародніх договорів.

А щож доперва треба сказати про потребу таких кріпких, спосібних і завзятих людей для народу, що ще своєї власної держави не має, а щойно бореться за неї?!

І тут, у цій боротьбі, можуть багато допомогти не лиш наші старші американські іміґранти, але і виховане вже в Америці свідоме українське молоде покоління, освічене на американській науці та на американських прикладах загартоване в життевій боротьбі, а переняте горячим бажанням допомогти визволенню вітчини своїх батьків.

Ю. Г.

БОРОТЬБА УКРАЇНСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ ПРОТИ МОСКОВСЬКОГО УРЯДУ

Харківські „Вісті" з 26 березня подали доповідь Постишева на другій обласній конференції робселькорів Харківщини. З його промови видно потішаючий факт, що українське населення, не зважаючи на страшні втрати наслідком голодової катастрофи та жорстокі переслідування московського уряду вперто борониться проти московських окупантів. Постишев підносить досягнення робселькорів України, а зокрема Харківщини, які „подали величезну допомогу КП (б)У у викритті й розгромі клясового ворога, в ліквідації відставання сільського господарства."... „За викриттям робселькорів, що надійшли тільки до нашої обласної ґазети „Соціялістична Харківщина", вигнано з колгоспів і сільрад 600 націоналістів, куркулів, білоґвардійців та інших контрреволюційних елементів.

„Викривальна робота селькорів зустрічала дуже шалений опір, дуже жорстоку відсіч від клясового ворога. Селькор Лебединського району з села Боброве пише, як ґрупа куркульні, що засіла в сільраді й колгоспах цього села, орґанізувала цькування селькора Холодея Олексія, селькора Сови та інших. Куркульня, щоб боротися з селькорами цього села, висунула на противагу нашим справжнім селькорам своїх власних куркульських селькорів для дискредитації справжніх селькорів. Куркулі поставили свою людину навіть листоношем, тому, щоб через нього розкривати кореспонденцію селькорів і таким способом не пропускати цеї кореспонденцію до ґазети. Вони навіть більше зробили: вони до редакції районової ґазети проштовхнули свою людину. І ті кореспонденції справжніх селькорів, що не потрапляли до рук куркульського листоноша потрапляли до рук куркульського аґента в районній редакції, і той вже ці кореспонденції затримував і не давав їм ходу"... „Куркульня села Боброве добилась того, що кращий селькор Холодей був усунений з посади голови артілі, крім того його засудили на 6 мдсяців примусових робіт ніби за крадіж картоплі"... „Селькор Юхим Коваль з села Піски, Лубенського району, стояв і охороняв колгоспне насіння, а коли куркулі, щоб вигнати його з поста (варти?), підпалили його хату, свого поста не залишив і не пішов ратувати свою хату, лишився охороняти громадське добро, поки не прибула зміна.

Ось редакція близнеціївської районної ґазети дістала від селькорів кілька листів з попередженням, що коли вона міститиме під замітками їхні назвища, то вони перестануть зовсім писати, через те, що загрожують, життя нема".

На це редакції дають собі раду тим, що фабрикують самі дописи з сіл. „В ґазеті „Червона Тульчинщина" співробітники Василевський та Мазур підписали 9 заміток ріжними назвищами селькорів, які зовсім не існують".

Пан Постишев має іншу раду й жадає ґрізно: „Треба тепер значно посилити боротьбу з переслідуваннями робкорів і селькорів". Отже до кождого сільського чи робітничого кореспондента, що виконує обовязки аґента ҐПУ, приставити охорону з інших аґентів, а до цих знов інших. Тоді буде цілком зрозуміло, чому в СССР нема безробіття і нема кому робити.

Рекордом московського сатрапа є жадання „посилення роботи з юнкорами, з диткорами" (кореспондентами з середовища молоді та шкільних дітей). „Це питання дуже серіозне, яке потребує виняткової до себе уваги. Останнім часом у школах, і сільських і міських, помітно посилилась робота контрреволюційних елементів. Націоналістичні елементи за кордоном і в нас тут закликають до боротьби „за душу молоді", „за душу дитини". Вони говорять, що нам не слід ставку робити на стомлених, а треба робити ставку на „молодь". Ось ці націоналістичні елементи, що сидять іще в багатьох наших школах, намагаються прищепити в свідомість дітвори всіляки контрреволюційні шовіністичні ідеї, спрямовані проти соціялізму: вони навіть нерідко нацьковують окремих ребят один на одного, непіонірів на піонірів, всіляко залякують ребят передовиків, намагаються культивувати хуліґанські вихватки серед дітей, намагаються всілякими методами розкладати дітей.

„От в одній школі в Харкові вчитель ґеоґрафії на лекції говорить дітям: „Україна і тепер лишається кольонією Росії, бо вугілля, сало, цукор з України вивозять за кордон і в Росію". В цій же таки школі серед дітей поширюються балачки про те, що большевики вирішили перевести столицю України до Києва для того, щоб приєднати промисловість України до Москви. У другій школі завідувач бібліотеки спеціяльно совав (підсував?) дітям книжки й брошури Троцького, Річицького, Єфремова й інших.

„Нам треба намацати, виявити ворожі елементи в школах, які провадять цю контрреволюційну роботу серед дітей, і тут наші робселькори, диткори, юнкори можуть і повинні відіграти дуже серіозну ролю".

Марні ваші надії, пане Постишев, на всіх ваших корів та іншу зрадницьку коросту на українськім тілі. Коли між учителями та дітьми українськими є такі герої, що під боком у харківського ГПУ зважуються провадити національну роботу, — Україна не вмре й не загине.

Який клопіт має московська окупаційна влада з своїми робкорами і селькорами, видно між іншим з цікавої постанови прокуратора найвищого суду УСРР, Бенедіктова, з 26 березня 1934, де говориться: „З матеріялів, що надійшли до прокуратури републики, і на основі статті в ґазеті „Комуніст" з 26 березня видно, що низка кореспондентів подають для преси явно неправдиві відомости, перекручують факти і тимсамим, користаючи зі свого службового стану, занимаються замилюванням очей і вводять в оману партійну та радянську громадськість". Далі зазначується кореспондентів ріжних частин України та кінчиться рішенням „передати справи для слухання показовим порядком до обсуду".

Отже є вже немало кореспондентів, які бояться місцевої людности більше ніж показового суду пана Бенедіктова та інших вірних слуг ГПУ. — (Укбюро, Женева).

ЯК СКИТИ ВАРИЛИ МЯСО.

З історії грецького історика Геродота, що жив понад чотириста літ перед Христом, довідуємося, хто жив у тих часах на теперішніх полудневих землях України. На степовій частині України тих часів жили кочовничі племена Скитів. Вони жили з випасу худоби. Скити живилися головно мясом. Але на степах України в деяких місцях зовсім нема дерева. Через це мали вони трудноші варити або присмажувати мясо.

Ось як Скити радили собі, щоб обійтися без палива. Із зарізаного вола вони спершу вибирали шлунок і вичищували та вимивали його. Опісля мясо відділювали від костей і спихали те мясо в шлунок, доливали туди трохи води, і так наготовлене мясо було вже готове до варива.

Худобячий шлунок, наповнений мясом і водою, клали над вогнем, і так шлунок заступав місце горшка. Під шлунком замісць дерева клали кости і запалювали їх. І так волове мясо Скити варили над горючими воловими костями.

Ми знаємо, що самі кости не будуть горіти, але горить той товщ, що знаходиться в костях. Отже треба припускати, що Скити назбирували також ріжного степового сушняку, трави, рогожі, ріща й тим подібного на розложення ватри. Але кидали на ватру також і кости.

Геродот каже, що у шлунках варили Скити мясо лише тоді, коли не мали під руками великих мідяних кітлів.

— Мій лікар радив мені жити скромніше.
— І ви його послухали?
— Так, я вишукав собі дешевшого лікаря.

———o———

У школі.

— Ну, Юрку, чи ти вже досить дістав у шкіру в школі?
— Я зовсім не цікавлюся тим, що діється мені за плечима.

УКРАЇНА ПІД БОЛЬШЕВИЦЬКОЮ ВЛАДОЮ

(10)

Звісно, у всіх цих „злочинах" винуватим був признаний насамперед сам комісар освіти Скрипник, що не вжив енерґійних заходів проти такої „небезпечної чинности". Тому замісць Скрипника в квітні комісарем освіти призначено Затонського, а проти самого Скрипника почато шалене цькування зпочатку устами самого Постишева на пленумі Ц. К. КП (б) У, а після цього в совітській пресі. Скрипника нарешті викликають на початку липня на партійний суд до Москви, де він кінчить самогубством. Ще раніше через таке саме цькування покінчив з собою найбільший український комунстичний письменник, Хвильовий.

В день похорону Скрипника офіційні керовники комуністичної партії на Україні, Косьор і Попов, на зборах „партійного активу" в Харкові заявили: **Косьор:** „З огляду на сучасну міжнародню ситуацію український націоналізм є нашою головною небезпекою, і це накладає на нас обовязок переведення з ним безпощадної боротьби. На Україні, зокрема на селі, найглибші й найріжноманітніші коріння запустили петлюрівські й взагалі українські націоналістичні елементи, що обєднані спільною шаленою ненавистю проти партії й совітської влади... Найбільше засміченим через цих контрреволюціонерів є народній комісаріят освіти, його місцеві органи, його науково-дослідчі інститути, а насамперед Українська Академія Хліборобства. Дуже сильною базою володіли українські націоналісти в Українській Академії Наук. Літературний фронт був також ними обсаджений і т. д. (Харківські „Вісти" з 23. VII. 1933).

Попов: „Завдання піднести наше сільське господарство ми не можемо виконати, не очистивши нашу партію, наші совітські, культурні, колгоспні та інші органи від буржуазних націоналістів. Особливо великого значіння в боротьбі з українським націоналістичним ухилом набирає питання про мову й правопис. Цій справі Ц. К. КП (б) У надає виключне значіння. Буржуазні націоналісти особливо широку роботу розгорнули над засміченням укранської мови та термінольоґії, щоб максимально відірвати українську культуру від російської, і в цьому найважливішому питанні т. Скрипник пішов на поводі у цих елементів" (Харківські „Вісти" з 12. VII. 1933).

Само собою, Косьор і Попов у своїх промовах не вказали на головний „гріх", через який старий большевик Скрипник, заступник голови харківського уряду і член політ-бюра, попав у неласку перед комуністичною Москвою. Скрипник не любив замовчувати дійсного стану річей на Україні. Як комісар освіти, він, напр., в 1930 р. отверто признався, що при „теперішніх темпах роботи" неграмотність на Україні буде зліквідована щойно в 1939, а по окремих округах в 1957 р., і навіть у 1962 р. (Збірник „Питання соціялістичної освіти", Харків, 1930). Таксамо в 1931 р. він опублікував жахливі відомости про стан дітей шкільного віку на Україні: із 1 і пів міліонів учнів було забезпечено зимовим одягом лише 7%! („Комуністична освіта", 1931, ч. 1.). В минулому році, ми бачили, він протестував проти безоглядного вивозу хліба з України. Як відповідальний член харківського уряду, він у цім році мусів ще гостріше виступати проти нелюдської політики Москви, що іґнорує факт голоду на Україні. Незадовго перед самогубством Скрипника на всесоюзній конференції по заготовці хліба в Москві комісар Чернов заявив, що Україна „за всяку ціну" мусить протягом першого кварталу хлібозаготовчої кампанії здати 55% своєї річної квоти. („За Індустріялізацію", з дня 27. V. 1933). Разом з цим комуністична Москва розставила здовж границі совітської України відділи червоної армії й заборонила втікачам з України переселятися до совітської Росії, де кращі умови. Ці факти свідомого винищення української людности були останньою краплиною, що довела „шовініста" Скрипника до трагічного кінця.

Так почалася нова доба в боротьбі між Україною й Москвою. Варварською політикою московського центру в цю боротьбу втягнені тепер не тільки українські соціялісти, „контрреволюціонери", „націоналісти", петлюрівці" й т. д., але й самі найідейніші українські комуністи. В боротьбі проти московського деспотизму обєдналася, як ніколи ще підчас цеї революції, вся українська нація, цілий український нарід.

Чим ця боротьба скінчиться, покаже недалека будуччина. З певністю лише можна сказати, що большевикам не вдалося спинити національного українського руху й не вдасться. Під натиском широких українських мас Москва примушена залишати культурні здобутки українського національного руху. Залишаються українські школи всіх ступнів, українська мова поряд з російською в органах управління, український театр, українська преса, книги й т. і. Іншими словами: переводиться досі в життя погляд Леніна й Скрипника, що большевики для удержання своєї влади на Україні мусять говорити українською мовою.

Большевицька влада зробила все для розеднання та розпорошення людности на теренах совітського Союзу. Знищила клясові угрупування, перевела загальну деклясацію населення. Але національно-визвольні рухи, національні звязки людности залишилися тим, проти чого вона не може знайти порятунку. Зокрема 15-літнє кріваве панування російських большевиків на Україні нічого не змінило в характері українського народу з його старими традиціями свободи та рівности й постійним антаґонізмом з деспотичною Москвою. Навпаки, під впливом революції сила національно-визвольного українського руху, змагання українських мас звільнитися зпід опіки Москви надзвичайно зросли. Національний момент при стабілізації відносин на Сході Европи буде грати особливо активну, рішаючу ролю.

І. Мазепа.

(Кінець).

Д-р Г. Ґ. Скегар,
Шікаго, Ілл.

ДО ДИСКУСІЇ НАД ДОМАШНІМ ВИХОВАННЯМ.

Недавно тому „Свобода" помістила дві дуже важні статті, що торкаються домашнього виховання. Тому, що я інтересуюся цими справами, хочу сказати від себе кілька думок у цій справі.

Домашне виховання.

Ніяк не можна заперечити факту, що педаґоґи наших часів усе більше більше й більше говорять про дім, що це перша й найважніша виховна інституція. Доказують це вчені люди, що дім має більше впливу на характер дитини, ніж школа. Арґументом їх є, що коли діти злі, то в першій мірі їх доми були злими. Щоби поліпшити загал, треба насамперед поліпшити обставини по домах.

Добра мати.

Цей арґумент не зовсім новий. Ще за часів Наполеона написано, що він сказав таке: „Коли Франція потребує чого тепер, то в першій мірі потребує вона добрих матерей. Добра мати є тим жерелом, звідки повстає добрий, розумний і поступовий нарід". Хто як хто, але Наполеон знав, що говорить. І тому, коли ми говоримо, що Українці лишилися позаду культурного та цивілізованого світа, то мусимо з соромом признатися, що наші доми є назадничі. А коли це правда, тоді нашим завданням повинно бути поліпшити їх.

Оточення.

Оточення і домашні обставини в молодечім віку кождої людини мають великий вплив на будуче життя одиниці. А ще коли застановимося над цим, що кожда людина приходить на світ з нічим необзнайомлена та що вона мусить учитися доброго чи злого зі всього, що її оточує, а при тім коли не забудемо про факт, як гнучким та податливим є ум дитини на всі добрі чи злі впливи, то тоді відразу переконаємося, як важним є дім і домашнє виховання.

Приклад.

Ріжні педаґоґи мають ріжні способи, як би найкраще виховати дитину на доброго громадянина держави. Але мабуть найліпший спосіб виховання — це добрий приклад. Думаючі родичі спостережуть, що ані слова погрози, ані бійка не мають на дитину такого впливу, як добрий приклад, даний таки самими родичами.

Коли батько пє та безнастанно курить, то що тут поможе говорення синови про злі наслідки курення й алькогольних напитків? Син усе наслідує батька, бо думає, що все, що батько робить, є добре. Батько є для сина першим ідеалом, як мати для доньки.

Сюди також належать сварні та колотнечі між родичами. Все це дуже шкідливо відбивається та глибоко заорюється в умі дитини. Такий шкідливий вплив дається запримітити пізніше на дитині (але вже дорослій дитині): на її мові, поведенню і способі життя.

Послух.

Дуже важним є ще й те, щоби дім не забув виробити послух дитини, бо це необхідний чинник у кождому доброму характері. Послух іде вкупі з повагою, і коли родичі не зуміють защепити цього в дітей, то діти на старість відцураються родичів. Лише через це родичі мусять (на добрий приклад) бути послушними одно одному перед дітьми. Всі припоручені завдання мусять бути сповнені. Дитина має бути послушна не зі страху, але з прикладу й поваги. Коли дитина є вперта і неслухняна, то її треба примусити до послуху.

Цікавість.

Треба теж дбати про розбудження цікавости дитини. Дітям треба оповідати ріжні цікаві річи, а коли вони питаються про щось, тоді треба серіозно відповідати на поставлені запити. Ніколи не треба іґнорувати дитини, мовляв: „то ще дурне собі; шкода говорити до нього".

Часто трапляється, що хлопець приходить до тата і питає: „Чому то сніг паде?" або щось подібного. Тато, замісць відповісти, відпихає хлопця, кажучи: „Иди бавитись: я не маю часу говорити з тобою!" По кількох таких пробах хлопець перестає питатись тата, але зате шукає відповіди при помочі інших дітей на вулиці, або виробляє свої, часто помилкові погляди на річи, які хоче знати.

Догляд.

Повинність родичів, чи опікунів, є доглядати свої діти, любити їх і виховувати, маючи на увазі їх пізнішу будучність. Всі злі нахили в дитині треба поборювати, а добрі нахили розвивати. Проступків дитини не треба направляти лайкою, ріжними карами, закидами та докорами. Родичі повинні застановитися над якістю проступку, а не вічно грозити за якубудь дурницю, а потім не виповнити своїх пограз. Це лише дає дитині козир у руки, що батьки „не додержують слова". Коли вже зайде потреба, щоб укарати дитину — тимбільше, що дитині це вже було приобіцяно — тоді це треба конечно виконати. Поза це з дітьми треба бути ніжним і повним любови в мові, сильним та консеквентним у ділах, а понад усе: старатися бути добрим прикладом на кождім кроці.

Кінчу поезією Маркема:

**"We are all blind until we see
That in the human plan
Nothing is worth the making
Unless it makes the man.
Why build our cities glorious,
If man unbuilded goes;
In vain we build the world unless
The builder also grows."**

(Пригадка про вплив родини, чи дому, на вдачу й дальшу долю дитини, хоч загально зрозуміла, всетаки ніколи не буде зайва: родичі так часто про це вигідно забувають.

Дискутувати про багато порад автора цього допису тяжко, бо вони занадто загальні.

Навіть уступи про послух занадто загальні. Це питання викликує нині всюди завзяті спори, і варта би знати докладно, що автор про цю справу думає. Передовсім, кому послушна має бути дитина? Чи послух польській державі це риса доброго характеру? Що це значить: „Дитина має бути послушна не зі страху, але з прикладу й поваги. Коли дитина є вперта й неслухняна, то її треба примусити до послуху?" Що робити, коли й приклад і повага родичів дитини до послуху не заставляє?

Про занадто великий натиск на послух говорив раз нюйорський психіятр Бернард Глук у своїм відчиті про вагу відношення родичів до дітей. Він описав у цьому відчиті людину, занадто пересяклу почуттям власної нижчости, боязливу, непевну себе. Така людина має великі труднощі в родинному життю, в своїй роботі та в товариськім пожиттю. Того роду людина, говорив бесідник, шукає собі відплати в домашньому кружку. „Вона звичайно кладе занадто великий настиск на чесноту й вагу послуху та улеглість дітей".

Приміщення примусу теж підлягає нині в світі поважному обмеженню. І про повагу думаючі про виховання люди нині всяко думають. Приміром, Едвин Д. Старбок, директор Інституту для Розсліду Характеру, сказав на одному конгресі, присвяченому справі характеру, що на місце поваги дитини до родичів нині прийшла повага родичів до дитини.

Під уступ дописувача про цікавість та вагу розвивання цікавости в людей замісць душення цікавости, як це часто в нас трапляється, кожда людина, яка має досвід, може підписатися обома руками. Здається, що за цю справу не сказати ніколи цього не буде замало. Та відомо, цікавість дитини може легко відноситися до річей, які вияснити родичам тяжко. Що тоді робити?

Хоч уступ про догляд занадто загальний, щоби послужити за основу дискусії, цитат з американського поета дає багато до думання. Д-р Макс Мейсон, президент шікаґовського університету, мав щось подібного на думці, коли, відкриваючи в 1928 р. конференцію для справ характеру, сказав, що його певно тому вибрано предсідником конференції, бо його виховали троє дітей. — Ред.).

ПРОТОКОЛ

З річного засідання головного уряду Українського Народного Союза, яке відбулося в днях 19 до 24 лютого 1934 року в домі У. Н. Союза під ч. 81—83 Гренд Стріт, Джерзи Сіти, Н. Дж.

(31)

ДРУГИЙ ДЕНЬ РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ.

Щодо питань, порушених радним М. Буськом, говорить рекордовий секретар, то на перші чотири питання можна знайти докладну відповідь у мойому звіті, над котрим тепер відбувається дискусія. Саме ті питення я порушив у мойому звіті та подав відповідні завваги. Тепер можу хіба доповнити їх іще кількома словами.

До 1. Не можу певно сказати, коли буде підвищена вкладка тих членів, котрі не перейдуть зі старого до нового роду обезпечення. Актуарій твердить, що це може статися вже з кінцем біжучого року. Це залежитиме цілковито від того, яка буде резерва тих членів з кінцем 1934 року.

До 2. Не можна вимагати від У. Н. Союза, щоби він помагав своїм членам покидати організацію, бо виплачувати вартісні звороти в готівці, це те саме, що помагати членам в утраті їх членства. У. Н. Союз радо помагає таким членам, які бажають задержати своє членство, і робить це через уділювання позичок на грамоти. Крім того асекураційні власти деяких стейтів обмежують виплату вартісних зворотів у готівці до крайніх випадків, як наприклад відїзд члена поза межі Злучених Держав, невилічима недуга і т. п. Натомісць власти поручають уділювання позичок на плачення вкладок. Це ми й робимо.

До 3. Щоб задержати надалі в організації тих членів, які по упливі одного року будуть обовязані вже самі платити свої вкладки, то зі сторони відділових урядників треба буде доложити багато труду і праці. Бо будуть такі члени, які вже знають і є приготовані на це, щоби платити свої вкладки, але будуть і такі, яких треба буде переконувати таксамо, якби це були зовсім нові члени.

До 4. В справі календаря запала на конвенції ухвала, щоби Союз видав стінні календарі, наскільки це буде можливим. Іншої ухвали не було. Як поступити набудуче з тою справою, то про це будемо говорити, коли прийде на порядок дня точка ухвал і внесень.

До 5. Щоб набудуче оминути такі випадки, які вже траплялися, що до Союза приниманo одну, а лікар оглядав зовсім іншу підставлену особу, то на надзвичайнім засіданні головного уряду з липня 1933 р. було постановлено, що відділовий секретар повинен бути присутний при лікарських оглядинах кожного нового кандидата на члена. При тій нагоді відділовий секретар повинен дістати рахунок від лікаря та прислати його до головної канцелярії.

На тім закінчено дискусію над звітом рекордового секретаря і на внесення радного А. Шаршоня, поперте радними М. Буськом і С. Слободяном, принято звіт так, як був зложений, та уділено рекордовому секретареви вотум довіря одноголосно.

З черги наступила дискусія над звітом фінансового секретаря-касієра Р. Слободяна. В дискусії забирають голос наступні головні урядники: С. Слободян, А. Пашук, І. Гузар, О. Е. Малицький, І. Лисак, М. Бусько, Т. Шпікула, В. Малевич, Д. Капітула, О. Придун і А. Шарщонь.

Радний С. Слободян питає, чому головна канцелярія не висилає більшого числа оплачених коверт до поодиноких відділів та чому екзекутива відмовляє просьбам про зниження процентів на морґеджах.

В справі висилки коверт, заявляє фінансовий секретар, ми держимось конвенційної ухвали, яка постановляє, що головна канцелярія повинна висилати оплачені коверти тільки на висилку розмету та місячних звітів. Крім того Союз доплачує дуже часто до тих листів, які приходять від відділів не вповні оплачені. Всіх відділових видатків Союз не може поносити. Ми не є асекураційною компанією. Союз є побудований на відділах, які мають самоуправу, а тимсамим і певні зобовязання. В справі розходів треба виходити завжди з того становища, що чим більше придбаємо для організації, тим більше буде для всіх членів.

Щодо знижки процентів на морґеджах, то на це було би потрібно окремої ухвали головного уряду. Вимків тут не можемо робити, бо колиб обнижити процент на одному морґеджі, то тоді всі інші мали би право домагатися такої самої полекші. Я можу тільки сказати те, що головна канцелярія отримала в останніх часах багато запитів у справі уділення морґеджів і кожний з них заплатив би охотно 6%, якби тільки міг дістати морґедж.

(Далі буде).

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

ГЕМТРЕМК, МІШ.

Дня 14. квітня померла в шпиталі **Марія Кравчук**, довголітня членка Тов. ім. Маркіяна Шашкевича, від. 94 У. Н. Союза. Похорон відбувся дня 17. квітня при великім здвизі народу. Такого величавого похорону з таким здвигом народа ще в нашім місті не було.

Прощальне слово висказав зворушливими словами о. М. Струтинський.

Покійна походила з села Новий Двір, повіт Сокаль, Західня Україна. До Америки прибула в 1902 році. До У. Н. Союза вступила в 1915 році. Перебувала довгий час в Брукліні, а в 1916 році приїхала до Гемтремк. Тут здобула вона собі щиру симпатію між своїми і чужинцями. Мала добре серце й була дуже жертволюбна. Сама не була багата, але помочі бідним не відмовляла. За те її всі любили і поважали. Гарно теж виховала свої діти.

Покійна полишила по собі загальний великий жаль. Муж Петро й рідня складають отсим щиру подяку всім тим, що віддали Покійній останню прислугу.

Земля Їй пером!

М. Кулинич, секр.

ВІСТИ АРТИСТА ДМИТРА ЗАХАРЧУКА.

Повідомляю читачів "Ukrainian Weekly", що портрет **Тараса Шевченка** друкується в літографії і висилати буду з початком травня, позаяк з технічних причин спізнилась праця в друкарни.

Дотепер всіх читачів "Ukrainian Weekly" зголосилось близько 60 і подали свої адреси. Всім тим вишлю даром портрет. На 30,000 тисяч читачів зголосилось замало. Хто з читачів „Свободи" бажає мати **Т. Шевченка,** нехай вишле в листі 25 центів. Цей портрет цікавий тим, бо окрім самого портрету є довкола в орнаментиці 12 образків епізоди з життя великого Поета. Від народження аж до смерти Поета. Окрім цього є коротенька історія життя Т. Шевченка по англійськи і українськи, щоби тутешня молода ґенерація більше заінтересувалась нашим ґенієм. Портрет я викінчив артистично і кождого заінтересує.

В кождій українській хаті повинен знайтись цей цікавий образець. Портрет величини 18x14 інчів.

Окрім цього маю релігійний обрвз **Христос благословляє хліб і вино,** 16x12 інчів. Ціна 25 цнт., також моєї роботи. Від тепер буду видавати завше цікаві образи історичні і релігійні.

В недовзі вийдуть з друку мої дві книжки: „На чужині", поезії і оповідання, ціна 30 цнт.; „В хвилях смутку", поезії, ціна 35 цнт. Ілюстрації моєї роботи. Докінчую писати трету книжку з моїх переживань „В часі війни" з ілюстраціями, яка вийде з друку пізніше. Книжка буде дуже цікава і займаюча. Ціна 50 ц. 99

Артист маляр D. ZAHARCHUK,
P. O. Box 15, Northampton, Pa.

У касарні великий рух. Має на вправи прийти ґенерал. Коли вже всі вояки стояли на подвірі на позір, рядовик Ластівка ввесь дрижить. Бачить це рядовик Бородавка й каже:

— Що ти того ґенерала так боїшся, він там на ковнірі має інакші відзнаки, а зрештою такисамий чоловік, як і ми.

Вояк Ластівка: — Не в цьому річ, а в тому, що я натщезів фунт студенини.

До каварні ввійшов жартун, виняв із кишені 20-доляровий банкнот і каже:

— Панове, ось тут держу в руці банкнот, яких мало!

Хтось із гостей питається з усміхом:

— Щож на цьому банкноті такого надзвичайного?

Жартун сховав 20-долярівку в кишеню тай каже:

— Таких дуже мало в моїй кишені!

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

☛ ШИФКАРТИ ☚

продаемо на всі лінії по цінах корабельних. Польські пашпорти даром. Виробляемо всі документи потрібні до подорожи і спровадження родини з краю до Америки.

ГРОШІ ДО КРАЮ пересилаемо долярами і краевою валютою, почтою і телеграфічно.

ПОЛАГОДЖУЄМО всі справи краеві, як контракти, повновласти і всі инші документи.

ПРОДАЄМО і виміняемо доми, фарми і бизнеса. Ми маемо сотки дешевих домів, фармів і бизнесів.

Українці—не робіть ріжниці, де ви замешкалі, полагоджуйте всі повищі справи тільки в своїм Українськім Бюрі, котрого властителем від 19 літ е Антін Пашук, а кожда ваша справа буде полагоджена чесно і дешево. Пишіть на адресу: 46-

ANTHONY D. PASHUCK
322 NORTH 8th STREET, PHILADELPHIA, PA.

РАДІО ПРОГРАМА З ЦІЛОГО СВІТА І УКРАЇНСЬКІ РЕКОРДИ КОЛИ ЗАХОЧЕТЕ

ТРОЄ В ОДНІМ.

RCA РЕКОРДИ ВІКТОРА

21077 Безязикий — Полька Станиславівська.
21075 Під хатою, часть 1 і 2. Жуковського
21079 На відвідини в старім краю. Гуменюк-Жуковський
21084 Розірвані струни — Розбите життя. Вальц
21092 Без роси трава вяне — Зрадниця. Жуковський.
21093 Забава в куми — Щастя бочкою котиться. Гуменюк-Жуовський
21096 Під білою березою — Молоді літа минають
21097 Була собі одиниця — Загублена люлька. Гуменюк.

Вистарчить послухати лиш один раз, щоби зрозуміти, чому треба вибирати цей інструмент.

RCA VICTOR 321

Ось кілька з важніших причин:

1. „Останне слово" в модерних фонографах.
2. „Останне слово" на радіо — „світові" програми!
3. Досконалий механізм — нова супергетеродична струя... великий електро-динамічний голосник (тонова краса!)... Автоматичний контрольор сили голосу і контрольор ніжної тихости!
4. Ново-клясична шафка щирої краси!
5. Прикмета, питома лише RCA Victor-ови, згори вниз.

Чи можемо задемонструвати вам широкозвісне Duo? Можна й у вашій хаті, як схочете.

Ціни подані разом з RCA радіотронами $139.50.

(Догідні сплати).

Tel. DRYDOCK 4-3752.

SURMA BOOK & MUSIC CO.,
103 AVENUE A, NEW YORK, N. Y.

Як вам треба механіка направити ваше радіо зателефонуйте до нас.

Слухайте програму СУРМИ на радіо. Стація WINS кождої неділі рано 8.30 до 9.30.

БЕЗПЕРЕЧНО ТАК!

Наша репутація про посмертну обслугу найкращої якости є загально відома; що наші услуги можна дістати за дуже скромну суму — це вже менше знане.

Поправді, то наші ціни є незвичайно помірковані; все такі, на які стати кожду родину, котра до нас навідується.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS
77 MORRIS ST. JERSEY CITY — Phone MONTGOMERY 5-1745
34 E. 25th ST. BAYONNE — Phone BAYONNE 3-0540

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.
SVOBODA, P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

UKRAINIAN WEEKLY
(Concluded)

THE PEN PAL COLUMN

Things look bad for "The Pen Pal Column" folks. Not many of you are writing in for pen pals. If this keeps up the next column will be the last. So if there are any more young people who want pen pals they had better write to me immediately.

Some pen pals have complained to me about not receiving answers to their letters. This is very unusual. In "Pen Pal Column" number one I made it clear that all letters must be answered. When a pen pal neglects to answer a letter he or she creates ill feeling and disillusionment on the other end. It pays to answer all letters. I sincerely trust that I will not get any more complaints.

Well, folks, here's this week's list of pen pals:

Miss OLGA LABA, R. F. D. 2, Lemoyne St., East Syracuse, N. Y., is 5 ft. 3 in. tall, has blonde hair and brown eyes. Olga would like to hear from boys and girls near her own age and will gladly answer all letters. She attends high school and likes sports. Age 13.

Mis HELEN PASTUCH, R. F. D. 2, East Syracuse, N. Y. is 5 ft. 3 in. tall, has fight-brown hair and dark-brown eyes. Helen is interested in all sports, music, dancing and Ukrainian matters. She will answer all letters from boys and girls. Age 13.

EUGENE MALLYCK, 2762 North Judson St., Philadelphia, Pa., is 5 ft. 4 in. tall, has brown hair and blue-green eyes He is a sophmore at high school and has graduated from Ukrainian school. He is a member of the U. N. A. and is interested in dancing, dramatics and all sports. He says he lives about two blocks from the Philadelphia Athletics playing grounds and can easily secure autographs of any of the players. He is captain of a chess team. Write to him and let him tell you about his correspondence chess match. Age 15.

Miss OLGA PROCYSHEN, P. O. Box 195, Ford City, Pa., wants Ukrainians from all parts of the U. S. to write to her. She is a junior at high school. She is very much interested in medical science; likes all kinds of sports—swimming, dancing and hiking. Writing is Olga's favorite pastime and she will proptly answer all letters written to her. Age 16.

Miss EVE SOKALSKY, 1629 North 25th St., East St. Louis, Ill., is 5 ft. 5 in. tall, has blonde hair and blue eyes. She belongs to a few clubs, Ukrainian and others. Eve promises her pen pals speedy answers. Age 17.

PETER R. OZARK, R. F. D. 1, Camillus, N. Y., is 5 ft. 4 in. tall, weighs 160 lbs., has brown eyes and hair. Is interested in all sports and is a senior at high school. Would like to receive letters from boys and girls who are from 14 to 20 years of age. Peter guarantees to answer all letters and hopes to hear from everybody. Age 18.

ALEX CYCYN, Ambridge, Pa., would like to hear from either sex, preferring those from 17 to 21 years of age. He is interested in things Ukrainian. Age 19.

Miss ANNA TYNIAK, 41 New Village, Manville, R. I., is 5 ft. tall, has light-brown hair and brown eyes. Anna is very fond of reading and dancing and is a member of the American-Ukrainian Club of Manville, which is composed exclusively of young people. Anna will be very glad to answer all letters. Age 19.

CARNEGIE BYCHAK, 619 Woodvale Ave., Johnstown, Pa., is 5 ft. 7 in. tall, has dark-brown-wavy hair, brown eyes, weighs 145 lbs. Is a member of several clubs. He is the president of the R. P. C. Club and would like to hear from other club officers, church officers, etc., as well as from the fair sex. His hobbies include all sports, movies, riding, etc. Age 21.

Miss KATHERINE PINAHA, 349 — 2nd St., Troy, N. Y., is 5 ft. 6 in. tall, has blonde hair, blue eyes and is slimly built. Enjoys all outdoor and indoor sports. Katherine says: "Would like to hear from one and all. Come on, everybody, young or old. I'll answer all letters. Please write promptly." She can read and write Ukrainian and will prove to be an excellent pen pal.

Miss JANE LUNDIAK, 22-12 — 35th St., Asoria, L. I., N. Y., has blonde hair, blue eyes, is 5 ft. 3 in. tall. Would like to correspond with Ukrainians from other cities. Age 16.

Miss KATHRYN OLISKI, 121 North River St., Sayre, Pa., is 5 ft. 9 in. tall, has brown hair and is interested in all things

PETER CHEESMAN, 36 South Lander St., Newburgh, N. Y., is interested in Ukrainian activities and all sports. He would like to communicate with either sex, especially the fair sex. Age 18.

That's all for this column. I wish to repeat the fact that not many letters requesting pen pals are coming in. To insure another "Pen Pal Column" why don't all of you letters writers write in for pen pals?

Many readers of "The Ukrainian Weekly" wrote to me and told me that "The Pen Pal Column" is the most interesting feature of the paper. Whether this is so or not remains entirely up to the letter writers. If you want to keep this column surviving write in for pen pals. Write right now!

THEODORE LUTWINIAK,
172 Pavonia Avenue,
Jersey City, N. J.

МІСЯЧНЕ ЗІБРАННЯ

НЕЗАЛЕЖНОЇ ЮНІЇ ЧИСТИЛЬНИЦЬ ОФІСІВ ТА БУДИНКІВ

— відбудеться —

В НЕДІЛЮ, 29. КВІТНЯ 1934 в годині 2.30 сполудня, в Українськім Народнім Домі в Ню Йорку, 217 Іст 6-та вулиця.

Мають прийти всі члениці і можуть привести нових кандидаток якнайбільше. 99

С. Демидчук, Е. Ликтей.

Професор чужих мов.

— Тоді я попав у лють і сказав йому, що він ідіот.

— А він не образився?

— Деж там, таж я сказав це йому по турецьки.

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДОМ ОДНОСЕЛЬЧАН ЧЕРНИЛІВКИ, пов. СКАЛАТ,

:—::—: відбудеться :—::—:

☛ БАЛЬ ☚

В СУБОТУ, ДНЯ 28-ГО КВІТНЯ (APRIL) 1934 РОКУ

В ГАЛІ LENOX ASSEMBLY ROOM, 252-254 E. 2nd St., NEW YORK CITY.

Початок в годині 7.30 ввечір аж до пізної ночі.

Вступ 39 центів. —::— Музика добірна.

Ввесь дохід призначений на будову Народного Дому у ріднім селі.

Проситься громадян зі сусідніх сіл прибути громадно на цю забаву ,де будете могли гарно забавитися, а тим самим поможете селови Чернилівці. 98

За добру забаву ручить — **Комітет.**

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО ДЕМОКРАТИЧНОГО КЛЮБУ І ЖІНОЧОГО ВІДДІЛУ

:—::—: відбудеться :—::—:

☛ МАЙОВИЙ БАЛЬ ☚

В СУБОТУ, ДНЯ 5-ГО ТРАВНЯ (MAY) 1934 РОКУ

У WEBSTER HALL,

119-125 EAST 11th STREET, NEW YORK, N. Y.

Початок в годині 7.30 ввечір. — Вступ 50 центів.

Український Демократичний Клюб і Жіночий Відділ докладають всіх старань і ручать за веселу забаву для всіх: старших і молодих. **Дві орхестри:** українська RADIO ORCHESTRA під проводом Михаїла Сербенського і BLUE FALCONS Івана Семена, будуть грати без перериву до рана. Приходіть громадно і просіть своїх знакомих. 99,05

УВАГА! — УКРАЇНСЬКІ РАДІО СЛУХАЧІ!

ЮРОПІЕН РАДІО КОМПАНІЯ, ріг 10-тої вулиці і Евеню А в Ню Йорку проголошує КОЖНОЇ СУБОТИ українську програму зі стації WFAB, 1300 Kilocycles. — Просимо не забудьте накрутити свое радіо на цю стацію і послухати цеї програми, що починається в годині 12.30 пополудни.

286c- (Огол.)

☛ ШИФКАРТИ ☚

на найбільші та найскорші кораблі на всі прогульки і то до всіх країв під проводом досвідчених компанійних урядників і тому наші пасажири не мають клопотів в дорозі. Польські пашпорти і візи даром. Виготовляемо перміти, афідевіти, петиції і все, що до подорожі потрібно.

ДОЛЯРИ посилаемо до всіх країв ПОСПІШНО І ТЕЛЕГРАФІЧНО і виплачуемо на послідній почті під повною гарантією.

ПОЛАГОДЖУЄМО СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ. контракти, повновласти, акти даровизни, довжні скрипти і всі інші документи.

Продаемо ДОМИ, ФАРМИ, ЛОТИ та ріжні бизнеси по дуже приступних цінах.

Голоситься у всіх справах до нашого НОТАРІЯЛЬНОГО БЮРА по совісні поради та ретельну обслугу.

S. KOWBASNIUK
277 E. 10th STREET, (між 1-ою і Евеню A), NEW YORK, N. Y.

RADIO.

В неділю, дня 29-го квітня ц. р., зі стації WINS, 1180 kc., буде спеціяльна програма Базару Сурми п. з. **„Діти приготовляються на День Матери"**, зі співами і музикою.

Програма цікава і поучаюча, важне, щоб слухали всі діти тої програми. Хто хотів би зайти на стацію, то може. WINS, 114 Іст 58-ма вулиця, Ню Йорк.

Програма о годину скорше, (бо час буде змінений цеї неділі). 99

ФАРМИ!

НА ПРОДАЖ в місточку Печок, Лонг Айленд, 1¼ акер землі з рікою, добра для бизнесу з качками або курами. Ціна приступна і недалеко від міста Ню Йорку. Голоситися на адресу: 87, 93, 99

А. ДУШЕНЧУК,
19 Uniondale Ave., Hempsted, L. I.

ФАРМИ ВІД ОДНОГО АКРА і більше. з будинками і без — збір 3 рази врік, можна купити за низьку ціну. — Готівки після умови. Голоситись до: 98-07

ТАНЬСКІ І ГАЛАН,
17 Saint Mark's Place, New York, N. Y.

120-АКРОВА ФАРМА НА СЕЛІ.

Вполизу є крамниці, школа і стейтова дорога. Через фарму перепливає річка, а недалеко хати є озеро. Хата нова з 7 кімнатами, а крім того 2 стодоли. Вичищеного поля є 100 акрів, а 20 акрів старого ліса. Великий сад, 4 корови. На продаж за дешеві гроші. Розвідайтеся про все докладно. Продам або заміняю за вільні й чисті парцелі (лоти). Ціна $3,000; готівкою $1,500. 97-9

D U C H,
84 E. 7th ST., NEW YORK CITY.

ФАРМА НА ПРОДАЖ

в стейті Ню Джерзі, 60 миль від Ню Йорку, в малім містечку, при добрій дорозі. 27 акрів чистої доброї землі, 6 акрів грубого ліса, новий дім на 10 кімнат, ванна, горяча вода, парове огріття, сад овочевий, стайня, стодола, курник, гараж, автомобіль, новий трактор і вся потрібна машинерія, 13 коров, 2 ялівки, 1 бугай, пара добрих коней, поле все обсіяне. Ціна за все 7,500 долярів, готівки потрібно 4,500 долярів. По інформації до:

MICHAEL GALLAN,
17 Saint Marks Place (E. 8th St.),
New York City.

НЕДУЖІ МУЖЧИНИ І ЖІНКИ

ВИЛІКОВУЮ ХРОНІЧНІ НЕДОМАГАННЯ

як шкірні висипки, кровні недомагання, нервові недуги, хронічні чиряки, шлунок, кишкові і відходові недуги, загальне ослаблення, нюрайтіс (запалення нервів) і хронічний ревматизм. горло, легені, віддихові й інші недуги мужчин і жінок, або маете які інші недомагання, на яких ви нерозумієтеся, удайтеся до д-ра Зінса з довірям.

Х-Рей і екзамінація крови.

Вприскування сироватки і щеплінки.

Умірковані ціни. — умови вдоволяючі вас.

ПОРАДА І ОГЛЯДИНИ ДАРОМ.

DR. ZINS
25 літ медичний практик
110 East 16 ST. N. Y.
(межи 4-тою Евеню і Ірвінг Плейс).
ГОДИНИ: Денно від 9 рано до 8. веч. В неділі від 9. рано до 4. пополудни.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ГР.-КАТОЛ. ЦЕРКОВ св. Арх. Михаїла в Hartford, Conn., пошукує дяко-учителя в молодім віці, доброго характеру, котрий міг би занятися хором і наукою дітей. Платня після здібности. Листи проситься слати під адресу: **23 WALNUT ST., HARTFORD, CONN.** 97-9

ПОЯВИВСЯ ДУЖЕ ПРАКТИЧНИЙ НОВИЙ КАТЕХИЗМ для малих дітей. Дістати його можна в:

ST. BASIL ORPHANAGE,
832 N. 7th St., Philadelphia, Pa.

ПОТРІБНО ЧОЛОВІКА на фарму, старшого віком, котрий не може працювати у фабриці. а хотів би мати мешкання. Нас е 2 людей і одна мала дитина. Голоситися на адресу:

JZAN SZEMBERKO,
Northwindham, Conn.

ХТО ПОДАСТЬ ОПИС Української Фармерської Кольонії, де вже є поселених наших, не менше як 30 фармерів вкупі. Справа кольонізації. Писати:

Rev. P. TURIANSKY,
72 Joy Street, Boston, Mass.

ПОТРІБНО ДІВЧАТ ДО РОБОТИ!

Українське Бюро Праці потребує що дня до 20 дівчат до домашньої праці (Housework). Платня від $25 до $50 на місяць зі спанням і харчем. Дівчата, котрі мають охоту до тої праці, а є в роках від 17 до 30, просимо приїжджати до нашого бюра, а ми сейчас вишлемо на роботу. Дівчата, котрі не мають своїх знакомих в Ню Йорку, то просимо не боятися приїжджати, а ми вами заопікуємося.

TOMPKINS SQUARE EMPLOYMENT AGENCY,
3 ST. MARK'S PLACE, (at 8th St., cor. 3rd Ave.), NEW YORK, N. Y.

ВАЖНЕ ДЛЯ УКРАЇНЦІВ БИЗНЕСМЕНІВ.

Хто має досвід в таких бизнесах, як ресторант, бір-гарден, шу-стор (продажк обувя), драй гудс стор або бучерня, а хотів би мати відповідне бизнесове місце до заложення одного з повищих бизнесів і мати успіх зі свого підприємства, нехай голоситься устно або листовно на адресу:

ВАСИЛЬ ҐРИШКО,
161 Tilghman St., Allentown, Pa.

ПОЗІР! ТІЛЬКИ ОДИН МІСЯЦЬ ЧАСУ! 4 лоти на продаж в Ровей, Н. Дж. Ціна кілько хто хоче дати. Продаю з причини виїзду до краю. Голоситися до: 96-01

FRANK HORBOSKI,
No. 51a Maple St., Jersey City, N. J.

„Р И З Н И Ц Я"

СКЛАД ЦЕРКОВНИХ РІЧЕЙ,
131 RIVERSIDE DRIVE (at W. 86 St.)
NEW YORK, N. Y.
Telephone: ENDICOTT 2-1618.
251 S. Olshanska.

ТІ, ЩО ТЕРПЛЯТЬ НА РІЖНІ ШКІРНІ НЕДУГИ

ДІЗНАЮТЬ НЕГАЙНОЇ ПОЛЕКШІ коли вживатимуть славної МАСТИ ПОРТЕСА

якої вживається з найліпшим успіхом у лікуванню шкірних висипок, прищів, плям на лиці, болячок, які чомусь не хочуть гоїтися, сверблячої екземи і нечінкових плям. Ця масть вигоює, вигладжує й прикрашує шкіру. — Читайте, що пише уживач цеї масти: „Я мав тільки один слоїк і вже одержав результат. Вже моє лице, руки і карк починають прочищуватися. К. Н., Pama, Ohio." Великий слоїк продається по $1.50 враз із гарантією, що коли вислід не буде вдоволяючий, гроші звертається. Зашліть своє імя й адресу, а за масть заплатите тоді, коли вам принесуть її до дому.

ПЕРЕД — ПІСЛЯ

PORTES DRUG CO., Dept. 18,
1608 Milwaukee Ave., Chicago, Ill.

Д-р МИХАЙЛО ЯНКОВИЧ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРГ.

Урядові години:
Від 1—3 пополудні і від 6—8 ввечір.
В неділі після умови.
29 MORTON STREET, NEWARK, N. J.
Телефон: Market 3-4818.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
153 AVENUE B,
NEW YORK, N. Y.
(межи 9. і 10. ул.)
Tel. ALGONQUIN 4-8625.
Урядові години: рано від 10 до 11, ввечір від 6 до 8, а в неділі після умови.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК



ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET,
NEW YORK CITY
Tel: Orchard 4-2568

ТАРЗАН І ЛЮДОЇДИ. (95).

Copyright, 1932, by Edgar Rice Burroughs, Inc. Distributed by United Feature Syndicate, Inc.

Незадовго хтось став стукати ще до других дверей кімнати. Тарзан змірив віддаль від землі до повали. Потім одним скоком він вискочив угору. Він перелетів крізь отвір та зіскочив на рівні ноги в темній кімнаті.

Обернувшись, він глянув униз на своїх приятелів під ним. Він опустився з отвору, звисаючи головою вниз, зловившися за край отвору своїми ногами. У кімнаті під ним чути було стукіт до дверей, котрий ставав щораз сильніший. Хтось там кричав люто: „В імені короля! Отвори!"

„Піднеси Таляскару до моїх рук", сказав Тарзан. Як князь виконав це, Тарзан зловив її за руки, а потім підняв її та втягнув до кімнати на горищі. Люди на коридорі добувалися з такою силою, що здавалося, що двері кождої хвилі розломляться під їх напором.

Тарзан схопив опісля Комодофльоренсаля за витягнені до нього руки. Хвилю пізніше оба вони вже сиділи на горищі, дивлячись у кімнату під ними, та бачили, як вояки вломалися в кімнату. Хвилю вояки дивилися довкола по кімнаті в страшнім здивуванню. „Обшукайте всі мешкання!" — крикнув їх командант.